

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан фізичного факультету

Володимир ЛАЗУР

_____ 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА З ІНФОРМАТИКИ В ЗЗСО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)
Освітня програма	Фізика. Інформатика
Статус дисципліни	обов'язова
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна практика з інформатики в ЗЗСО» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія), освітньої програми «Фізика. Інформатика».

Розробник:

Різак В.М., завідувач кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки, д.ф.-м.н., професор.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

протокол № 9 від «15» червня 2023 р.

Завідувач кафедри Василь РІЗАК

Схвалено науково-методичною комісією фізичного факультету

протокол № 10 від «28» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Мирослав КАРБОВАНЕЦЬ

©Різак В.М., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 180	4
Кількість модулів – 1	Семестр:
Індивідуальне завдання (назва)	7
	Лекції:
	Практичні (семінарські):
	Лабораторні:
	Лекції:
Вид підсумкового контролю: диф. залік	Лабораторні:
Форма підсумкового контролю: усна	Індивідуальна робота під керівництвом викладача
	120
	Самостійна робота:
	60

2. МЕТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ З ІНФОРМАТИКИ В ЗЗСО

Педагогічна практика з інформатики в ЗЗСО є складовою частиною професійної підготовки і завершальним етапом практичної підготовки студентів університету до професійно-педагогічної діяльності. Вона дає можливість студентам використати здобуті теоретичні знання під час самостійного проведення навчальних занять з учнями, а також усвідомити багатогранність роботи вчителя, тобто те, чого не можна навчитися в аудиторіях університету. Студенти починають працювати в умовах учительського та учнівського колективах і привносять у ці колективи нові ідеї з університетського середовища. Перебуваючи на практиці, вони здійснюють зв'язок між кафедрами вишу та школами, сприяють обміну досвідом між вчителями та викладачами університету.

Основною метою педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО є закріплення педагогічних навичок, вдосконалення знань, необхідних для роботи у закладах середньої освіти, формування вмінь застосовувати їх у навчально-виховному процесі під час виконання функцій вчителя.

Фокус навчальної дисципліни: зміст та матеріал навчальної дисципліни стосується поглиблення і розширення теоретичних знань зі спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін та їх застосування у вирішенні конкретних педагогічних завдань; формування у студентів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання фізики у системі середньої школи; вироблення умінь організації основних форм навчання у середній школі, застосування сучасних технологій і методик навчання; формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі шкільною аудиторією;

виховання у студентів досвіду роботи вчителя, морально-етичних якостей вчителя середньої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті.

Місце дисципліни в структурі освітньо-наукової програми: курс відноситься до дисциплін нормативної частини циклу професійної підготовки, за результатами яких здобувачі здають дифзалік та виконують навчальний процес за спеціальністю 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.08 Середня освіта. Фізика та астрономія освітньої програми Фізика. Інформатика.

Відповідно до освітньої програми Фізика. Інформатика., вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів першого рівня вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна: Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в освітній галузі, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності:

1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК3).
2. Здатність працювати в команді (ЗК4).
3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК7).
4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК8).
5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК10).

Фахові компетенції (ФК):

1. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (ФК3).
2. Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання) (ФК4).
3. Здатність до забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами) в освітньому процесі та позаурочній діяльності (ФК5).
4. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури (ФК6).
5. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (ФК7).
6. Здатність використовувати систематизовані теоретичні й практичні знання з фізики та методики навчання фізики у вирішенні професійних завдань. (ФК8).
7. Здатність до організації й реалізації освітнього процесу з фізики в базовій середній школі (ФК10).
8. Здатність до організації та проведення шкільного фізичного експерименту із застосуванням всіх його видів в освітньому процесі з фізики (ФК12).
9. Здатність розв'язувати задачі шкільного курсу фізики та інформатики різного рівня складності та пояснювати їх розв'язання учням (ФК13).
10. Здатність до організації та проведення позакласної та позашкільної роботи з фізики в базовій середній школі та закладах позашкільної освіти учнівської молоді. (ФК14).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною студентами бакалаврату є попереднє опанування спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін освітньо-професійної програми «Фізика. Інформатика», зокрема «Методики навчання інформатики в ЗЗСО».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Фізика. Інформатика» для першого (бакалаврського) рівня спеціальності «014.08 Середня освіта. Фізика та астрономія», проходження педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	
1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків.	ПРН 2

2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).	ПРН 3
3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.	ПРН 4
4. Уміє використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності.	ПРН 6
5. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків.	ПРН 8
6. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.	ПРН 9
7. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.	ПРН 10
8. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.	ПРН 11
9. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	ПРН 12
10. Аналізує фізичні явища і процеси на основі фізичних законів, теорій, принципів, із застосуванням відповідних математичних методів.	ПРН 14
11. Розв'язує задачі різних рівнів складності курсів фізики, знає методи розроблення та дослідження алгоритмів розв'язування задач з інформатики в базовій середній школі, чітко й раціонально пояснює розв'язки учням.	ПРН 17
12. Знає та розуміє зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з фізики, володіє сучасними методами й технологіями їх організації та проведення.	ПРН 19
13. Добирає міжпредметні зв'язки курсів фізики в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство».	ПРН 21
14. Уміє використовувати інформаційно-комунікаційні технології для подання, редагування, збереження та перетворення текстової, числової, графічної, звукової та відео інформації.	ПРН 22
15. Уміє створювати інформаційні моделі, реалізовувати їх засобами інформаційно комунікаційних технологій, здійснювати дослідження, інтерпретувати, аналізувати та узагальнювати його результати.	ПРН 23
16. Уміє використовувати апаратне та програмне забезпечення для налагодження та адміністрування локальної мережі, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології на уроках і в позакласній роботі.	ПРН 24

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження педагогічна практики з інформатики в ЗЗСО:

1. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків (ПРН 2).

2. Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти) (ПРН 3).

3. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів (ПРН 4).

4. Уміє використовувати інструменти демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності (ПРН 6).

5. Добирає і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів і здійснює самоаналіз ефективності уроків (ПРН 8).

6. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини (ПРН 9).

7. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організовувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками (ПРН 10).

8. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва (ПРН 11).

9. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України (ПРН 12).

10. Аналізує фізичні явища і процеси на основі фізичних законів, теорій, принципів, із застосуванням відповідних математичних методів (ПРН 14).

11. Розв'язує задачі різних рівнів складності курсів фізики, знає методи розроблення та дослідження алгоритмів розв'язування задач з інформатики в базовій середній школі, чітко й раціонально пояснює розв'язки учням (ПРН 17).

12. Знає та розуміє зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з фізики, володіє сучасними методами й технологіями їх організації та проведення (ПРН 19).

13. Добирає міжпредметні зв'язки курсів фізики в базовій середній школі з метою формування в учнів природничо-наукової компетентності відповідно до вимог Державного стандарту загальної середньої освіти з освітньої галузі «Природознавство» (ПРН 21).

14. Уміє використовувати інформаційно-комунікаційні технології для подання, редагування, збереження та перетворення текстової, числової, графічної, звукової та відео інформації (ПРН 22).

15. Уміє створювати інформаційні моделі, реалізовувати їх засобами інформаційно комунікаційних технологій, здійснювати дослідження, інтерпретувати, аналізувати та узагальнювати його результати (ПРН 23).

16. Уміє використовувати апаратне та програмне забезпечення для налагодження та адміністрування локальної мережі, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології на уроках і в позакласній роботі (ПРН 24).

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль здійснюється керівником практики впродовж проходження бакалаврами педагогічної практики з інформатики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів впродовж конкретного періоду.

При виставленні заліку студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього вчителя, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до учнів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Вимоги до звіту

Звіт студента повинен відповідати наступним **правилам оформлення**:

1. Обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору. До загального обсягу входять титульна сторінка, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел та додатки.

2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А-4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм.

3. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою (див. Додаток 2).

4. Заголовки розділів виконують великими літерами, симетрично до тексту, наприклад: ЗМІСТ, ВСТУП, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Крапку в кінці заголовку не ставлять.

5. Список використаної літератури та інших документальних джерел, використаних під час роботи, розміщуються після висновків і оформляється відповідно до чинних стандартів.

Критерії оцінювання

Педагогічна практика з інформатики в ЗЗСО студентів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів

<i>Компонент, що оцінюється</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>	<i>Керівник, який проводить оцінювання</i>
Виховна робота, усього 10 балів, з яких:		
<i>Залікове виховне заняття з класом/групою та конспект</i>	5	<i>від бази практики</i>
<i>Результати вивчення особистості учня /студента та учнівського/студентського колективу</i>	5	<i>від бази практики</i>
Навчальна робота, усього 30 балів, з яких:		
<i>Залікові навчальні заняття (лекції, уроки, лабораторні, практично-семінарські і т.п.)</i>	20	<i>від бази практики</i>
<i>Розробка конспектів навчальних занять</i>	5	<i>від бази практики</i>
<i>Рецензія (аналіз) відвіданого навчального заняття</i>	5	<i>від бази практики</i>
Сумарна оцінка від бази практики	Усього 40	від бази практики
Виховна робота, усього 10 балів, з яких:		
<i>Залікове виховне заняття з класом/групою та конспект</i>	5	<i>від кафедри педагогіки</i>
<i>Результати вивчення особистості учня/студента та учнівського/студентського колективу</i>	5	<i>від кафедри педагогіки</i>
Навчальна робота, усього 50, з яких:		
<i>Залікові навчальні заняття (лекції, уроки, лабораторні, практично-семінарські і т.п.)</i>	10	<i>від кафедри факультету</i>
<i>Створення дослідницького навчального проекту (з описом до нього)</i>	10	<i>від факультету</i>
<i>Розробка конспектів навчальних занять</i>	5	<i>від кафедри факультету</i>
<i>Рецензія (аналіз) відвіданого навчального заняття</i>	5	<i>від кафедри факультету</i>
<i>Щоденні записи та звіт про виконання практики</i>	10	<i>від кафедри факультету</i>
<i>Захист практики</i>	10	<i>від факультету</i>
Сумарна оцінка від УжНУ	Усього 60	від УжНУ
ЗАГАЛОМ	100	від бази практики та УжНУ

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну 4-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS.

Шкала оцінювання згідно ECTS та національною

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)

E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил (<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>), якими мають керуватися учасники освітнього процесу з метою забезпечення довіри до результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково-педагогічну діяльність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як: повторне проходження оцінювання (підсумковий модульний контроль, підготовка індивідуального завдання за іншою темою тощо).

Перевірка усіх індивідуальних робіт здобувачів на наявність академічного плагіату проводиться викладачем або спеціально призначеним для цього працівником УжНУ за допомогою програмного продукту, що використовується в УжНУ з визначення рівня унікальності роботи.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Завдання та очікувані результати проходження педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО

Основними завданнями педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО є: набуття професійних якостей майбутнього вчителя, який відповідає вимогам суспільства, а також особистих якостей спеціаліста; виховання студентів професійних умінь і навичок, необхідних для успішного проведення навчально-виховної роботи, освоєння методики навчання та виховання; реалізація одержаних теоретичних знань на практиці; виховання у студентів любові і поваги до педагогічної професії, вироблення педагогічного такту вчителя; організація взаємодії і спілкування студентів із учнями, вивчення їх індивідуальних і вікових особливостей.

Під час проходження практики кожен студент веде щоденник, в якому фіксуються результати спостережень і аналізу навчально-виховної роботи з учнями, а також зошит з планами конспектами всіх проведених ним уроків, виховних та позакласних заходів з предмету.

У день закінчення практики студенти здають груповому керівнику щоденник та звіт про виконану роботу, план-конспект одного-двох уроків та позакласного заняття, аналіз уроку і виховного заходу, психолого-педагогічну характеристику на одного учня та класного колективу.

При порушенні дисципліни, порядку в школі, вимог директора школи і керівників практики студент може бути відкликаний з практики.

Студент відкликаний з практики або робота якого може бути незадовільною, вважається як такий, що не виконав навчальний план даного семестру. За рішенням Ради факультету йому можуть назначити повторний курс проходження практики без відриву від навчальних занять в університеті.

Основними завданнями педагогічної практики у навчально-виховному закладі *в навчальній роботі:* ознайомлення студентів з сучасним станом навчальної роботи в навчально - виховному закладі з передовим педагогічним досвідом, надання допомоги зі сторони студентів у вирішенні завдань навчання учнів; залучення студентів до безпосередньої практичної діяльності, формування у них професійних вмінь і навичок, необхідних для успішного здійснення навчально-виховної роботи; встановлення і зміцнення зв'язку теоретичних знань одержаних студентами при вивченні

спеціальних та психолого-педагогічних дисциплін з практикою; оволодіння і застосування на практиці принципу єдності навчання та виховання, формулювання та конкретизування освітньої, розвиваючої, виховної мети уроку; вивчення методики і техніки проведення уроку, інших форм організації навчання, зокрема, лабораторних і практичних робіт, факультативних занять, начальних екскурсій; набуття навиків самостійного ведення навчальної роботи з учнями з врахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, проведення уроку з інформатики (оволодіння методикою викладання навчального матеріалу, організація самостійної роботи учнів, забезпечення диференційованого підходу до учнів у процесі навчання, контроль за освоєнням знань, створення проблемних ситуацій, оволодіння прийомами активізації пізнавальної діяльності учнів, раціональне використання часу уроку); набуття професійних якостей особистості майбутнього вчителя, який відповідає вимогам суспільства, а також особистих якостей спеціаліста; вироблення у студентів творчого, дослідницького підходу педагогічної діяльності, формування потреби у самоосвіті; вивчення передового педагогічного досвіду роботи вчителя з фахового предмету і навчального закладу в цілому.

Завдання педпрактики у виховній роботі: оволодіння професійно-педагогічними вміннями проведення системи позакласної роботи з фахового предмету; проведення позакласної роботи та факультативних занять (вечори цікавої інформатики, навчальні конференції, виготовлення наочних посібників, написання програмного забезпечення, проведення екскурсій і т.д.); формування творчого підходу до професійно-педагогічної діяльності; вивчення передового досвіду роботи вчителя з фахового предмету і навчально-виховного закладу в цілому з єдиної науково-методичної проблеми; ознайомлення з плануванням і оволодінням основними методами організації виховної роботи навчально-виховного закладу; набуття навиків самостійного проведення виховної роботи з учнями з врахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, виконання обов'язків класного керівника за окремо складеним планом; вивчення за допомогою сукупності психолого-педагогічних методів вікових та індивідуальних особливостей учнів, складання психолого-педагогічних характеристик; формування вміння педагогічно правильно будувати свої стосунки з учнями, колегами та керівниками.

Очікувані результати навчання: оволодіння знаннями здобувачів щодо організації навчального процесу в закладах загальної середньої освіти; набуття практичних навичок щодо викладання навчальних предметів (підготовка, організація та проведення уроків, практичних та лабораторних занять); здатність до роботи у закладах загальної середньої освіти із використанням принципів професійної етики та високої культури комунікації; оволодіння навиками оформлення навчально-методичної документації, необхідної для проведення занять у закладах загальної середньої освіти; здатність до проведення психолого-педагогічних спостережень за навчальним процесом і окремими студентами, оволодіння навиками у проведенні виховних заходів; здатність до спілкування у вчительському середовищі, вміння формувати комунікаційні стратегії в освітньому середовищі для подальшого використання набутих навичок та знань професійній діяльності як вчителя.

6.2. Терміни проходження. Бази практики

Згідно навчальних планів практика проводиться на 4 курсі навчання за бакалаврською програмою загальною тривалістю три тижні.

Базою для проходження практики являються: гімназії та ліцеї Закарпатської області, школи м.Ужгорода та інших міст області, спеціалізовані школи, Ужгородські гімназії та ліцеї. Керують педагогічною практикою з інформатики в ЗЗСО групі керівники з числа викладачів фізичного факультету та досвідчених педагогів, вчителів фізики.

6.3. Організація практики

Перед початком педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО кожного семестру деканатом, в особі факультетського керівника педпрактики, проводиться настановча нарада з участю групових керівників педпрактики та керівників від кафедри педагогіки і психології, на якій студентам визначають порядок проходження практики і зміст практики, її тривалість, види і форми педагогічної діяльності студентів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи. Після закінчення практики студенти повинні подати звітну документацію. Результати проходження педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО доповідаються на підсумковій конференції відразу після завершення практики.

6.4. Обов'язки студента-практиканта

Практиканти зобов'язані працювати в школі кожен день у відповідності з індивідуальним планом, який складається на весь період практики практикантом спільно з учителем інформатики і класним керівником даного класу. План затверджується груповим керівником педпрактики до кінця першого тижня педпрактики. В плані визначається обсяг і зміст намічених навчальних позакласних і факультативних заходів, занять з інформатики, заходів по позакласному керівництву і психологічному вивченню учнів.

В результаті проходження практики студенти повинні знати: особливості загальної організації навчальної та виховної роботи у школі, систему планування уроків, зміст шкільних програм та підручників.

Студент повинен самостійно :складати конспекти уроків зі спеціальності, організувати позакласну роботу аналізувати відвідані уроки та позакласні виховні заходи, вести психолого-педагогічне вивчення окремих учнів та класу, скласти на них характеристику.

Студент-практикант зобов'язаний розпочати і завершити практику у визначений термін. Під час практики студент зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку. Студент повинен якісно виконувати роботу, передбачену програмою педагогічної практики. Студент повинен підготувати всі необхідні звітні документи згідно вимог і відзвітуватись за виконану роботу.

6.5. Зміст практики

Зміст педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО: знайомство з системою діяльності навчально-виховного закладу, основними напрямками діяльності педагогічного колективу; вивчення психологічних особливостей учнів у навчальній виховній роботі учителя (врахування вікових особливостей учнів, виявлення особливостей педагогічного спілкування з учнями і колегами та інше); комплексне вивчення колективу учнів методом спостереження, бесід з батьками, аналізу документації, проведення психолого-педагогічного експерименту; проведення навчальної позакласної роботи з інформатики (відвідування уроків і позакласних занять кращих вчителів, відвідування уроків і позакласних занять студентів своєї групи, участь в їх аналізі, організація позакласної роботи з інформатики (допомога відстаючим, виготовлення наочних посібників, допомога в обладнанні кабінету, проведення екскурсій та інше), за час проходження практики студент повинен провести не менше 10-ти залікових уроків з інформатики, конспекти всіх уроків погоджуються з вчителем і затверджуються груповим керівником (вчителем).

Проведення виховної роботи здійснюється через моральне, естетичне, фізичне, санітарно-гігієнічне виховання учнів (перевірка щоденників, організація чергування, випуск газет, організація культпоходів у кіно, театр з наступним обговоренням їх, екскурсії, зустрічі, вечори); проводиться один заліковий захід.

Здійснення методичної роботи (вивчення досвіду роботи та участь у роботі педагогічних рад, семінарів, ознайомлення з передовим педагогічним досвідом).

Участь у загальних заходах навчально-виховного закладу (збори, вечори, олімпіади і т.д.), аналіз своєї практичної діяльності і досвіду роботи навчально-виховного закладу.

З метою вироблення практичних умінь і навиків виявлення в конкретному вчинку того чи іншого психологічного явища, його зв'язку з особистістю учня, а також вибору правильного педагогічного підходу до виховання в конкретній ситуації, педагогічна практика і передбачає складання психолого-педагогічної характеристики на одного учня та класного колективу (Додаток 8 і 9) .

Під час педагогічної практики студенти ведуть щоденники, в яких записують у довільній формі зміст проведеної роботи, результати спостереження за навчально-виховним процесом, власною педагогічною діяльністю, особисті враження від педагогічної практики, побажання щодо її проведення. Щоденник є основою для написання звіту про практику.

Індивідуальні завдання: індивідуальний план роботи студента на період проходження практики повинен складати такі розділи (вивчення класу і організація навчально-виховного процесу в період проходження практики, присутність на уроках (зі свого предмету , на уроках класного керівника, на уроках інших вчителів), присутність на виховних заходах (збори, класна година та інше), вивчення особистих справ учнів і класного журналу, вивчення планів роботи (вчителя предметника; класного керівника); *навчальна робота* (відвідування уроків студентів, самостійне проведення уроків (тема і термін проведення кожного уроку, клас); *позакласна робота з предмету* (відвідування позакласних заходів, самостійне проведення позакласних заходів, робота в кабінеті (ремонт обладнання, виготовлення наочних посібників, підготовка інших дидактичних матеріалів);

виховна робота (участь у виховній роботі (чергування в класі, проведення зборів, вечорів, екскурсій, походів і т. п.), робота з батьками, самостійне проведення 1-2 залікових уроків і заходів).

На третьому, заключному етапі практики студенти готують і здають такі звітні документи: щоденник про виконану роботу; письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики; план - конспект одного залікового уроку та одного позакласного заняття; аналіз уроку і виховного заходу, психолого-педагогічні характеристики на учня та клас, представляє результат навчального дослідницького проекту .

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

У процесі проходження практики використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази) : сайти Міністерства освіти і науки України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Наочні засоби: мультимедійні презентації у програмі Microsoft Office Power Point; відеоматеріали з каналу Youtube; зразки друкованих медіа джерел, схематизованих навчально-методичних матеріалів і довідкових статей; роздавальні матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.

Технічні засоби: практика передбачає використання технічних засобів навчання, комп'ютерних проєкторів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Інформатика. Навчальні програми для учнів 5-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс] / Сайт Міністерства освіти і науки України. Загальна середня освіта. Навчальні програми – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalnaserednya/navchalni-programy.html>.

2. Обладнання закладів освіти. Збірник нормативно-правових актів щодо матеріально-технічного забезпечення галузі освіти / Укл.: Низковська О. В., Чуприна О. Б. Видання друге. Київ, 2019. 237 с. https://drive.google.com/file/d/1u4zRVdMAp_xHzlKPOvXwtR-E6uP_28zh.

3 Положення про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій закладів загальної середньої освіти : <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogoobgovorennya-projekt-nakazu-pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-kabinet-informatiki-tainformacijno-komunikacijnih-tehnologij-zzso>.

4. Виробнича педагогічна практика студентів бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Фізика) [Текст] : навчально-методичний посібник / укладачі О. М. Завражна, А. І. Салтикова, М. В. Каленик, С. В. Пухно. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. – 172 с.

5. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 1. Загальна методика навчання інформатики. - К.: Навчальна книга, 2013. - 254 с.

6. Морзе Н.В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій. – К.: Видавнича група ВНУ, 2016. – 352с.

7. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 2. Методика навчання інформаційних технологій. - К.: Навчальна книга, 2013. - 287 с.

8. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 3. Методика навчання основним послугам глобальної мережі Інтернет. - К.: Навчальна книга, 2013. - 230 с..

9. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 4. Методика навчання основам алгоритмізації і програмування. - К.: Навчальна книга, 2013.-250 с.

10. Морзе Н. В. Інформатика. Підручник для 7 кл. закладів загальної середньої освіти / Н. В. Морзе, О. В. Барна. Київ: УОВЦ «Оріон», 2020. 176 с.

11. Морзе Н. В. Інформатика: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів / Н. В. Морзе, О. В. Барна, В. П. Вембер. Київ: Видавничий центр «Оріон», 2016. 240 с.

12. Морзе Н. В. Інформатика: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Н. В. Морзе, О. В. Барна, В. П. Вембер. Київ: УОВЦ «Оріон», 2017. 208 с.

13. Морзе Н. В. Підручник з інформатики для 5 кл. закладів загальної середньої освіти / Н. В. Морзе, В. П. Вембер, О. В. Барна, О. Г. Кузьминська. Київ: УОВЦ «Оріон», 2018. 256 с.
14. Морзе Н. В. Підручник з інформатики для 6 кл. закладів загальної середньої освіти / Н. В. Морзе, О. В. Барна, В. П. Вембер. Київ: УОВЦ «Оріон», 2019. 192 с.
15. Руденко В. Д. Інформатика (рівень стандарту): підруч. для 10 (11) кл. закл. загал. серед. освіти / В. Д. Руденко, Н. В. Речич, В. О. Потієнко. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 160 с.

Допоміжна література

1. Бондар К. М Теорія і практика інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.
2. Вдовенко В.В. Методика навчання інформатики в початковій школі: Навчально-методичний посібник. – Кіровоград: ПП «Центр оперативної поліграфії» Авангард», 2016. –106с.
3. Коршунова О. В. Інформатика : підруч. для 4 класу закладів загальної середньої освіти / О. В. Коршунова. — К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. — 128 с. : іл.
4. Нова українська школа: Дидактичні основи STREAMосвіти в початковій школі : Навчально-методичний посіб. / Сергій Вакарін. — Київ : Саміт-книга, 2021. — 144 с.
5. Сірант Н. Методика викладання інформатики в закладах початкової освіти. / Н. Сірант, ТЗОВ «Растр-7», 2020 - 92 с.
6. Сось Ю.Ю. Проектна науково-пізнавальна діяльність школяра в середовищі програмування Scratch. / Автор-упорядник: Сось Ю.Ю., вчитель інформатики Дубенської ЗОШ І-ІІІ ст. №3. –Дубно, 2018. –92с. .
7. Руденко В. Д. Інформатика (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / В. Д. Руденко, Н. В. Речич, В. О. Потієнко. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 256 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://www.mon.gov.ua/>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>
5. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>.
6. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Онлайн середовища:

- український проєкт «Якість освіти» (<http://yakistosviti.com.ua/>);
- інтерактивне навчання (<http://interactive.ranok.com.ua/>);
- Prometheus (<http://courses.prometheus.org.ua/>);
- студія онлайн освіти (<https://courses.ed-era.com/>);

Платформи для організації навчання та підвищення кваліфікації вчителів:

- Піфагор (<https://pifa.com.ua/>);
- Atoms HUB (<https://hub.atoms.com.ua/>);
- ITeacher (<https://iteacher.com.ua/>);
- Рух. Освіта (<https://ruh.com.ua/>);
- Дистанційна Академія «TeachHub» (<http://teach-hub.com>);
- EdWay (<https://edway.in.ua/>).

Додаткові ресурси

1. Вимоги до уроку інформатики // Все на урок інформатики. – Режим доступу: <http://urokinformatiku.ru/vimogi-do-uroku-informatiki>
1. <http://it.ridne.net> – Журнал "Інформаційні технології. Аналітичні матеріали"
2. <https://nus.org.ua> - Нова українська школа
3. <https://pedpresa.ua> - Педагогічна преса
4. <https://www.ranok.com.ua> - Видавництво «Ранок»
7. <https://vseosvita.ua> – Всеосвіта

Використання програмного забезпечення

1. <http://e-learning.lnu.edu.ua/mod/url/view.php?id=22521> – TuxMathScrabble
2. <https://www.mousealphabet.com/ua/> – Mouse alphabet
3. http://teach-inf.at.ua/load/programi/rizne/honestech_claymation_studio/18-1-0-507 – Claymation Studio
4. <http://teach-inf.at.ua> – Програмне забезпечення

Ресурси для розробки відео і презентацій

1. <https://educat.at.ua> – Презентації для дітей
  2. <https://prezi.com/3fxjrclfi2r6/presentation/> – Онлайн сервіс створення презентацій (prezi)
- Використання Веб-технологій для розробки дидактичних матеріалів, інтерактивних вправ, контрольних і тестових робіт, відео-матеріалів, книг для читання, збереження власних напрацювань.

Корисні Інтернет ресурси.

1. <https://www.armoredpenguin.com/crossword/> – Середовище для створення кросвордів
2. <https://learningapps.org> – Створення вправ
3. <https://worditout.com> – Створення хмар
4. <https://jamboard.google.com> – Jamboard
5. <https://uk.wikipedia.org/wiki> – Wiki сервіс
6. <https://wordart.com> – WordArt
7. <http://disted.edu.vn.ua/media/bp/html/etusivu.htm> – Онляндія
8. <http://www.feya.net.ua> – Фея казок
9. <http://www.kazka.in.ua> – Українська казка
10. <https://www.blogger.com> – Блогер (для створення блогів)
11. <https://www.google.com> – Форми (для створення опитування)
12. <https://www.youtube.com/channel/UCpa-I4ppRaNH433rA5GYW9g> – З любов'ю до дітей
13. <https://idei-dekoru.com> – Ідеї декору. Сервіс із цікавими поробками
14. <https://www.youtube.com/user/plusplustv/about> – Телеканал Плюс-Плюс розважально-пізнавальний телеканал для сімей з дітьми дошкільного та шкільного віку
15. <https://go.playposit.com> – Play posit

Додаток 1

(Зразок титульного листа)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”**

**кафедра твердотільної електроніки та
інформаційної безпеки**

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ

з педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО
студента 4 курсу навчання за бакалаврською освітньо-професійною програмою
«Фізика. Інформатика»

(прізвище, ім'я, по-батькові)

База для проведення практики _____
(повна назва бази, адреса)

Термін проходження практики з _____ по _____ 20 _____ р.

Керівник педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО: _____
(посада, вчений ступінь, звання ПІБ)

План-конспект лекції

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему _____,

проведеної у класі _____ « _____ » _____ 20__ р.

I. Мета: _____

Рекомендації.

Визначити, виходячи із змісту робочої навчальної програми дисципліни, конкретний результат, який планується досягти. Наприклад, формування в учнів: наукових, методологічних знань про ...; розуміння понять, теорій, закономірностей, підходів, ...; ціннісних уявлень про ...; особистісного ставлення до ...

Навчальна мета може включати кілька завдань як освітнього, так і виховного і розвивального напрямів. Визначити основні завдання.

II. Методи, прийоми, засоби _____

Рекомендації.

Зазначити, які методи, прийоми, засоби навчання застосовуються під час лекції для досягнення поставленої мети і визначених завдань. Наприклад: методи, прийоми передачі та обміну словесною інформацією (бесіда, мозкова атака, дискусія, ...); методи, прийоми переконування (апеляція до висловлювань відомих людей, наведення доказів, висловлювання аргументів «за» і «проти», апеляція до позитивних і негативних емоцій учнів, ...); методи, прийоми розвитку розумових дій (аналіз, синтез, порівняння, розрізнення, аналогія, узагальнення, екстраполяція, міркування, дедукція, індукція ...).

Навести перелік інформаційних технологій, які застосовуються під час викладання певних розділів лекції.

III. Наочність, технічні засоби навчання _____

IV. Основні питання лекції (не більше чотирьох на одну лекцію):

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

V. Рекомендована література (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки):

Основна

1. _____
2. _____

Додаткова

1. _____
2. _____

VI. Зміст лекції:

Вступна

частина

_____

Основна частина _____

Заклучна частина _____

Рекомендації.

Викласти основні питання лекції, керуючись методичними рекомендаціями, зазначеними в п. 3.7.

_____

Дата _____

Підпис практиканта

ПЛАН-КОНСПЕКТ
практичного (семінарського, лабораторного) заняття

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему _____,

проведеного у класі _____ «_____» _____ 20__ р.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Мета: _____
_____

II. Завдання, план виконання завдань: _____
_____
_____
_____
_____

III. Навчально-методичне забезпечення заняття (наочність, роздатковий матеріал, технічні засоби навчання): _____
_____
_____
_____

IV. Рекомендована література, основна і додаткова (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки):

1. _____
2. _____
3. _____

V. Короткий опис змісту кожного пункту завдання: _____
_____
_____

VI. Тестовий контроль (перелік тестових завдань за темою заняття): _____
_____
_____

VII. Завдання на самостійну роботу: _____
_____
_____

VIII. Форма звіту про виконане заняття: _____
_____
_____

Дата _____

Підпис практиканта _____

АНАЛІЗ УРОКУ

Дата проведення _____ Клас _____ Кількість учнів всього/присутні _____ / _____

Кількість учнів з ООП _____

Предмет _____

Тема: _____

Відповідність календарно-тематичному плану *так/ні*Інструктаж з ТБ *так/ні*

1. Під час навчального заняття спостерігався розвиток і формування ключових компетентностей:

№ з/п	Ключова компетентність	Так	Примітки
1	Спілкування державною мовою		
2	Спілкування іноземними мовами		
3	Математична грамотність		
4	Компетентності у галізі природничих наук		
5	Екологічна компетентність		
6	Інформаційно-комунікаційна компетентність		
7	Навчання впродовж життя		
8	Громадянська компетентність		
9	Культурна компетентність		
10	Ініціативність і підприємливість		

2. Робота учнів під час уроку:

- Всі учні працювали із зацікавленням, співпрацювали між собою
- Більшість учнів працювала під час уроку
- Переважна більшість учнів була пасивною під час уроку
- Всі учні були пасивні

Оцінювання діяльності учнів під час уроку

№ з/п	Діяльність учителя	Так	Примітка
1	Оцінює НДУ, спираючись на розроблені критерії		
2	Оприлюднює критерії оцінювання НДУ		
3	Надає учням час на обдумування відповіді		
4	Супроводжує відповідь учня уточнюючими запитаннями		
5	Забезпечує зворотний зв'язок щодо якості виконання/ виконаного завдання		
6	Спрямовує оцінювання НД на індивідуальний поступ учня		
7	Використовує методики самооцінювання і взаємооцінювання учнів		

8	Відзначає ДУ, підтримує в них бажання навчатися		
9	Добирає ДЗ, спрямоване на оволодіння ключовими компетентностями, озвучує критерії його оцінювання		

4. Спрямованість уроку на формування суспільних цінностей

№ з/п	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Спрямовує зміст навчального матеріалу на виховання в учнів патріотизму, поваги до державної мови, культури, закону		
2	Реалізує наскрізні змістові лінії		
3	Розвиває в учнів громадянську активність і відповідальність		
4	Розвиває в учнів загальнолюдські цінності (соціальну емпатію, толерантність, інклюзивну культуру тощо)		
5	Розвиває в учнів навички співпраці та культуру командної роботи		

5. Використання ІКТ, обладнання, засобів навчання.

№ з/п	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Використовує ІКТ-технології, що сприяють розвитку ключових компетентностей		
2	Використовує електронні освітні ресурси		
3	Використовує медіаресурси з навчальною метою		
4	Використовує мережу інтернет для пошуку навчальної інформації, онлайн-завдань, тощо		
5	Використовує обладнання та засоби навчання для навчально-пізнавальної діяльності учнів		

6. Комунікація з учнями

№ з/п	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Співпрацює з учнями на засадах партнерства		
2	Вислуховує та сприймає думки учнів, їх власну точку зору		
3	Застосовує особистісно орієнтований підхід		
4	Дотримується принципів академічної доброчесності		

7. Організація роботи з учнями з ООП (якщо є такі)

№ з/п	Діяльність вчителя	Так	Примітка
1	Планує роботу під час уроку із урахуванням індивідуальних потреб учнів з ООП		
2	Адаптує/модифікує зміст навчального матеріалу до індивідуальних можливостей учнів з ООП		
3	Використовує спеціально розроблені завдання та залучає до спільної роботи учнів з ООП		
4	Дотримується відповідності темпу уроку		
5	Забезпечує корекційну спрямованість освітнього процесу		
6	Конструктивно працює з асистентом		

8. Досягнення мети, реалізація завдань та очікуваних результатів уроку, мотивація до навчання.

- Мета чітко простежується впродовж уроку, урок спрямований на розвиток ключових компетентностей, набуття життєвого досвіду та/або вміння його застосовувати в різних ситуаціях, формулювати завдання, самостійно приймати рішення, учні вмотивовані до навчальної діяльності;
- Мета чітко простежується, впродовж уроку, урок спрямований на розвиток ключових компетентностей, містить прикладне спрямування, учитель мртивує учнів до навчально-пізнавальної діяльності;
- Мета і завдання уроку спрямовані на відтворення знань учнів, заучування матеріалу підручника, учитель не мотивує учнів до оволодіння ключовими компетентностями;
- Мета уроку не простежується, зміст уроку не відповідає навчальній програмі та календарно-тематичному плану вчителя

Висновки і рекомендації:

(посада)

(підпис)

(ПП)

АНКЕТА
оцінювання якості лекції

Дата: _____

Мета відвідування: _____

Клас: _____

Лектор: _____

Навчальна дисципліна: _____

Тема лекції: _____

Мета _____ лекції:

Вид лекції: _____

Група: _____

Чисельність учнів за списком _____ присутніх _____ тих, що запізнилися, _____

Критерії оцінювання	Зміст критерія	Оцінка від 1 до 5 балів
Змістовність лекції	науковість, доказовість і аргументованість інформативність (відповідність сучасному рівню розвитку науки) висвітлення історії питання та різних концепцій використання прикладів, яскравих фактів із практики	
Методичний рівень	формування професійного світогляду учнів на лекції, зв'язок лекційного матеріалу із практичним досвідом предметної галузі наявність у лектора елементів навчально-методичного комплексу дисципліни (робочої навчальної програми, додатку до неї, конспекту лекцій, авторського підручника, навчальних посібників, журналу викладача) відповідність лекції робочій програмі дисципліни застосування методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності учнів використання елементів зворотного зв'язку доступність роз'яснення нових термінів і понять продуманість виховної мети лекції контроль за спілкуванням учнів державною мовою використання джерел інформації і наявність їх в інтернеті та бібліотеці університету	
Структура лекції	своєчасний початок лекції формулювання мети, плану чітка композиційна побудова (вступ, основна частина, закінчення)	

	логічна послідовність і взаємозв'язок окремих частин лекції формулювання тез і висновків	
Стиль лекції	ясність, чіткість і доступність викладення думок акцентований виклад матеріалу лекції (виділення темпом, голосом, інтонацією, повторенням найбільш важливої інформації) організація зорового сприйняття матеріалу (запис на дошці, демонстрація ілюстративного матеріалу, використання інформаційних технологій) використання прийомів підтримки уваги (риторичні питання, жарти, ораторські прийоми) дозвіл ставити питання (коли та в якій формі) перегляд конспектів (під час лекції або на семінарських і практичних заняттях) контроль засвоєння змісту матеріалу активізація мислення шляхом висунення проблемних питань і розв'язування протиріч під час лекції	
Майстерність лектора	рівень вільного володіння лекційним матеріалом культура мовлення (дотримання норм наголосу, вимоги, стиль викладу) викладання державною мовою зовнішній вигляд викладача відповідає діловому стилю, манері поведінки вчителя педагогічна тактовність (ставлення до учнів із повагою, неприпустимість образ, визнання своїх можливих помилок) дикторська майстерність (виразність, чіткість артикуляції, чутність на останніх партах) експресивність мови (емоційність, інтонаційне багатство, захопленість предметом) ораторське мистецтво, харизматичність, формування інтересу в аудиторії вміння зняти напруження і втому аудиторії підтримання дисципліни на лекції вміння встановити контакт	
Разом:		

Для кількісної характеристики по кожному критерію використовують таку шкалу:

5 балів – якість проявляється по всіх складових критеріях;

4 бали – якість проявляється досить часто, але не по всіх складових критеріях;

3 бали – якість проявляється на 50% складових критеріях;

2 бали – якість проявляється інколи і лише по окремих складових критеріях; 1 бал – якість відсутня по всіх складових критеріях.

Загальні висновки, пропозиції:

(посада)

(підпис)

(ПІП)

АНКЕТА

оцінювання якості практичного (семінарського, лабораторного) заняття

Дата: _____

Мета _____

відвідування: _____

Клас: _____

Вчитель: _____

Навчальна дисципліна: _____

Тема заняття: _____

Мета заняття: _____

Форма проведення (індивідуальна, фронтальна, групова) – *підкреслити*

Група: _____

Чисельність учнів за списком _____ присутніх _____ тих, що запізнилися, _____

Критерії оцінювання	Зміст критерія	Оцінка від 1 до 5 балів
Методичний рівень	дотримання принципу передування лекційного матеріалу поєднання теоретичного матеріалу із його практичним використанням відповідність практичного заняття робочій програмі дисципліни наявність навчально-методичного забезпечення (інструкцій або методичних рекомендацій для виконання практичного завдання, тестів для виявлення ступеня оволодіння учнями теоретичними положеннями, завдань різної складності для розв'язування учнями на занятті, дидактичних засобів, наочних засобів) контроль за спілкуванням учнів державною мовою використання активних методів навчання (неімітаційних (дискусій, екскурсій, виїзних занять), імітаційних неігрових (аналіз конкретних ситуацій, вирішення виробничих завдань, розбір документації, дії за інструкцією), імітаційних ділових, рольових ігор, ігрового проектування) використання технічних засобів навчання, інноваційних технологій	
Структура заняття	своєчасний початок заняття формулювання мети, плану з логічно побудованою структурою чітка композиційна побудова (вступ, основна частина, закінчення) перевірка готовності учнів до роботи (підготовлені матеріали, виконання домашнього завдання) наявність вступу з чітким формуванням теми і постановкою мети заняття, визначенням форм роботи на занятті і часу на виконання окремих видів робіт, стислим узагальненням головних науково-теоретичних положень	

	завершальне слово вчителя (оцінювання практичного заняття, короткі висновки і рекомендації вчителя щодо подальшої роботи)	
Стиль проведення заняття	контроль за дотриманням регламенту	
	залучення всіх учнів до активної роботи	
	впровадження елементів змагальності між учнями	
	пояснення незрозумілих учням питань	
Психолого-педагогічна і професійна компетентність вчителя	застосування системи ведення учнями записів	
	вміння швидко встановлювати контакт із учасниками практичного заняття	
	вміння володіти увагою і зацікавлювати учнів	
	вміння зняти напруження і втому аудиторії	
	вміння здійснювати диференційований підхід при підборі груп для спільної діяльності на практичних заняттях	
	вміння забезпечувати пряме керівництво (планування, конструювання завдань, контроль) і опосередковане (вплив на мотиви, установки, цілі учня)	
	чистота та культура мовлення	
	відповідність зовнішнього вигляду діловому стилю, манері поведінки вчителя школи	
	впевнена та розкута манера поведінки	
	ставлення до учнів тактовне, в міру вимогливе, справедливе	
	авторитет, повага учнів	
Разом:		

Для кількісної характеристики по кожному критерию використовують таку шкалу:

- 5 балів – якість проявляється по всіх складових критерія;
- 4 бали – якість проявляється досить часто, але не по всіх складових критерія;
- 3 бали – якість проявляється на 50% складових критерія;
- 2 бали – якість проявляється інколи і лише по окремих складових критерія;
- 1 бал – якість відсутня по всіх складових критерія.

Загальні висновки, пропозиції:

(посада)

(підпис)

(ПІП)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
 “УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

кафедра твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

ЗВІТ

про проходження педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО студентом

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

У період з «_____» _____ 20____ року по «_____» _____ 20____ року
 проходив педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО _____

Керівник педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО: _____

_____ (посада, вчений ступінь, звання ПІБ)

За період практики мною було виконано такі види роботи:

пасивна практика

№	Тема лекції чи практичного (семінарського / лабораторного) заняття, які відвідувались в ході практики	ПІБ вчителя, або іншого студента- практиканта, які проводили заняття	Навч. заклад, клас	Дата	Підпис вчителя
1	2	3	4	5	6

активна практика

№	Тема лекції чи практичного (семінарського/лабораторного) заняття	Навч. заклад, клас	Дата	Оцінка	Підпис вчителя
1	2	3	4	5	6

Рекомендації щодо вдосконаленню організації та проведенню практики

- позитивні моменти в організації та змісті практики.
- негативні моменти в організації та змісті практики.
- побажання та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Дата _____

_____ Підпис студента
 _____ Підпис керівника

Затверджено на засіданні кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20 ____ р.

ЗВІТ

про проведення педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО студентів
на кафедрі твердотільної електроніки та інформаційної безпеки УжНУ

Терміни проведення _____

Кількість студентів згідно наказу № _____ від „ _____ ” _____ 20 ____ р. _____ чол.

Кількість студентів, які проходили практику _____ чол.

Кількість студентів, які не пройшли практику _____ чол.

База практики _____

Оцінки за практику:

“відмінно” - _____ чол.

“добре” - _____ чол.

“задовільно” - _____ чол.

“незадовільно” - _____ чол.

“не з'явилися” _____ чол.

Пропозиції щодо вдосконалення організаційних питань проведення практики: _____

Пропозиції щодо вдосконалення змісту практики: _____

Керівник педагогічної практики з інформатики в ЗЗСО: _____
(посада, вчений ступінь, звання ПІБ)

Орієнтовна програма вивчення особистості школяра

Динаміка потреб, мотивів, інтересів протягом всіх років навчання в школі. Переважаюча спрямованість особистості, її прояв в різних видах діяльності. Ким бажає бути в колективі: ведучим чи веденим.

Переважаючі матеріальні цінності учня, ставлення до норм і правил поведінки в колективі, до однолітків, дорослих. вчителів. Співвідношення цілей учня з цілями колективу.

Життєві цілі і плани учня, їх соціальна значимість. Бажання і готовність брати участь у корисній справі, бути відповідальним за її виконання. Емоції і почуття в різних ситуаціях. Вольові особливості та їх прояв у колективі.

Схильність учня до самовиховання. розвиток пізнавальних здібностей (пам'ять, мислення, сприймання).

Учень у сім'ї

Коротка характеристика сім'ї як колективу (структура, розподіл ролей, обов'язки, взаємовідносини. традиції, участь у вихованні дітей дідів та бабусь, культурний рівень сім'ї, погляди батьків на виховання, ставлення до школи).

Взаємовідносини учня з членами сім'ї. Участь в житті сім'ї. Наявність чи відсутність обов'язків і відповідальності за доручену справу.

Поведінка учня вдома. Позиція в сім'ї (незалежність, слухняність і т.д.). Допомога і контроль дорослих при виконанні домашніх завдань, вимог школи. Моральне виховання і розвиток почуттів у сім'ї. Методи виховання.

Учень у класі

Позиція учня в ділових і особистих взаємовідносинах у класі за всі роки навчання. Тенденція до висхідної чи низхідної зміни статусу. Сприймання і оцінка учнем своїх товаришів, оцінка власних якостей та позицій в колективі.

Ставлення до громадської думки класу. Авторитетність суджень і поведінки учня для інших школярів.

Учень в складі угруповань класу. Позитивні та негативні якості учня, що склалися під впливом класного колективу.

Рівень активності та ініціативності в учнівського самоврядуванні.

Навчальна діяльність школяра

Ставлення школяра до навчання, до різних навчальних предметів. Навчально-пізнавальні інтереси. Мотиви навчання. Характеристика успішності учня в цілому та з окремих предметів. Шляхи здобуття нових знань.

Поведінка учня на уроках різних вчителів протягом усіх років перебування в школі. Участь в колективній пізнавальній діяльності. Риси особистості, що формуються в пізнавальній діяльності: відповідальність, творча ініціатива, готовність прийти на допомогу товаришу, усвідомлення цінності знань однієї людини для потреб колективу та інше. Учень у ролі консультанта. Рівень сформованості у нього вмінь організувати спільну навчальну роботу з товаришами. Особливості розвитку особистості невстигаючих школярів та неавторитетних у колективі учнів.

Учень у суспільно корисній діяльності

Переважаючі види діяльності і форми занять учня, їх вікова динаміка, розвиток інтересів, нахилів, професійних намірів, спеціальних вмінь та навичок, формування мотивів суспільно корисної діяльності.

Поведінка учня на заняттях творчих об'єднань, студій. Особливості спілкування з однолітками і дорослими під час виконання справ. Вміння знайти своє місце в колективній справі. Готовність взяти на себе функції організатора лідера. Вміння розділити успіх або взяти частину вини за невдачу у суспільній діяльності. Оцінка своєї роботи.

Учень поза школою

Позашкільні заклади, які відвідує учень. Характер впливу на формування особистості школяра.

Вільне спілкування за місцем проживання. Характеристика компаній та угруповань з точки зору їх згуртованості і впливу на підлітків. Види діяльності і форми занять у вільний час.

Особливості самоутвердження. Зміни у зовнішності, звичках, лексиконі. Лідер групи. Характеристика його поведінки, якостей особистості. Вплив дорослих (сусідів, друзів, батьків) на поведінку і особистість учня.

Взаємовідносини учня і вчителів

Динаміка взаємовідносин учня з вчителем, класним керівником, адміністрацією школи протягом навчання. Сприйняття і оцінка учнем педагогів школи.

Сприйняття учителем учня. Протиріччя, конфлікти на основі вибору методів впливу на учня. Помилки, що допустили педагоги стосовно учня, їх наслідки. Спільні зусилля класного керівника і шкільного учнівського колективу, врахування вікових та індивідуальних особливостей школяра, потенційних здібностей, перспектив розвитку особистості школяра.

Орієнтовна програма вивчення учнівського колективу

I. Характеристика класу.

1. Склад класу.
2. Пізнавальний рівень учнів.
3. Працездатність і успішність учнів.
4. Громадське обличчя класу.

II. Згуртованість класу.

1. Чи є угруповання за діловими інтересами або негативного характеру? Як вони ставляться до класних справ? Як учні ставляться один до одного?
2. Чи є бажання и в учнів разом проводити час у школі і поза нею? Чи люблять вони разом розважатись або спільно працювати?
3. Чи дружать хлопчики та дівчатка? Чи захищають хлопці дівчаток?
4. Чи захищають учні членів свого колективу взагалі?
5. Чи виконує клас розпорядження старших?
6. Чи переживають учні успіхи і невдачі свого класу?
7. Під час проведення загально-шкільних заходів тримаються разом чи кожен сам по собі?

III. Організованість класу.

1. Чи вміють учні самоорганізовуватися для виконання конкретних справ? Чи вміють вони розподіляти між собою роботу і найбільш раціонально її виконувати?
2. Чи вміють учні терпляче та уважно вислуховувати один одного?
3. Чи підкоряються вони розпорядженням уповноважених осіб?

IV. Громадська думка в класі.

1. Які вчинки своїх товаришів учні підтримують?
2. Як і в якій формі вони висловлюють свою підтримку чи засудження?
3. Чи є розбіжність між тим, що учні говорять, і тим, що чинять?
4. Критика і самокритика в класі.

V. Характеристика стосунків.

1. Що об'єднує школярів: місце проживання, місце за партою, інтереси, спільна робота?
2. Де дружать учні (тільки в класі, чи поза ним)?
3. Чи вимогливі учні до своїх друзів?
4. Чи уважні вони до товаришів? Чи намагаються їм допомагати? Як проявляється ця допомога?
5. Як ставиться клас до дезорганізаторів, відмінників, активу, невстигаючих?
6. На скільки об'єктивно ставляться учні до товаришів з фізичними вадами?

VI. Актив класу.

1. Склад активу.
2. Офіційний (виборний) і фактичний актив класу.
3. Чи є у активу авторитет?
4. Чи виконують учні рішення та розпорядження активу класу?
5. Як ставляться активісти до решти учнів?
6. Чи є в класі постійні активісти?
7. Наскільки колектив поважає активістів?

VII. Зв'язок класного колективу із загальношкільним.

1. Наскільки проінформовані учні класу про те, що відбувається в школі, в інших класах?
2. Чи виконує клас загальношкільні доручення (постійні, епізодичні)?
3. Який характер стосунків колективу з іншими класами (шефство, змагання, спільні справи)?
4. Яку участь бере клас у загальношкільних змаганнях?

VIII. Заходи, спрямовані на подальше згуртування класного колективу.

1. Які педагогічні заходи рекомендуються для згуртування та організації класного колективу?

2. Як використати класний колектив для виховного впливу на окремих учнів ?